

Kayaköy

– AliKemal · 18 Kasım 2015

MEVSİM: GÜLBAHAR

r o m a n

Dağın tepesinde, bir kaya kütlesi üstünde yer alan kale, bin yılın rüzgârlarıyla yerle bir olmuştu. Kale surlarına ait aşınmış duvar taşları olmasa buranın bir kale kalıntısı olduğunu anlamak mümkün olmazdı; hiç kimsenin, oraya tarihi bir değer biçtiği de yoktu zaten.

Kale kalıntısının dışında, dağın eteklerinde yer alan on haneli mezra, hayvancılıkla geçinen insanların yaşadığı, tulum peyniriyle ünlü Kayaköy'dü. Muş Bulanık'da dağlar arasında unutulmuş, senede bir iki defa uğrayıp köyün tulum peynirini satın alan toptancı tüccarların dışında geleni gideni pek olmayan, tabir-i caizse Allah'ın bile siktirettiği bir yerdi. Köyün tek yol bağlantısı, kıraç arazinin tabanında yağıştan yağışa su tutan, çakıl taşlarından ibaret bir dere yatağı boyunca, Muş - Bulanık karayoluna kadar beş kilometre tutan toprak bir yoldu. Tek görünen yeşillik o dere yatağındaki ağaçlar ve küçük bahçelerdi. Kayalıklardaki kale kalıntılarının belirlenmiş hiçbir tarihi değeri yoktu, ama Kayaköy'ün burada kurulmasının tek nedeni o kalıntıların yer aldığı kayalıklardı. Kayaköy'lüler için o kayaların önemi, kayalıklarda yer alan inlerden dolayıldı, çünkü tulum peyniri üreticiliğinde en önemli ihtiyaç peynirin soğukta depolanmasıydı ve onlar doğal bir buzdolabı vazifesi görmekteydiler. Üstelik inlerin doğal olarak bulunması da gerekmemekteydi; kolayca eşelenebilen bir madenden oluşan bu kayalıklarda kendi ininizi bir kazma kürekle kolayca yaratabiliyordunuz.

Bu Nisan ayı, hatırlanabilir Nisan ayları içinde en ıslak geçeni olmuş, ay boyunca yağın yağmurla eriyen kar sularıyla Kayaköy deresi Bulanık Çayına katıldığı yere kadar gidilemez yol kesilmişti. Nisan sonlarına gelindiğinde yağmurlar kesilir kesilmez köye takım elbise içine kravat takmış götlü göbekli birçok adam gelip gitmeye başlamıştı. Önce seçim var sanılmış, gelenler seçim palavraları sıkmadan, geldikleri gibi gitmişlerdi. Birkaç salak köylü gelenlerin harabelere turistik gezi yapan turistler olduğunu söylemeye başlamış, akla başka bir neden gelmeyince köyün bildik geçinen kanaat önderlerinin de onayıyla bu öngörü genel kabul görmüştü. Ta ki, Mayıs ayı gelir gelmez, gelen gidenlerin ayağı kesilip de, hiç gelen giden kalmayınca bu öngörünün de yanlış olduğu anlaşılmıştı. Çokbilmiş kanaat önderlerinin, o kelli fellî adamların köyü günlerce istila etmelerinin nedenini bilememekten dolayı sinir krizleri geçirmeye başladıkları günlerde, aşiret reisi ve milletvekili Celal Kabaloğlu, yanında bir çuval dolusu para ve bir noter kâtibiyile çıka gelerek onları bu sıkıntıdan kurtarıvermişti. Hem de iki satırlık bir diyalogla: "Beyim, her şeyi olduğu gibi bunu da anca siz bilirsiniz. O adamcazlar köyümüze niye akın ettiler ki?" "Neye olacak canım! Ben yolladım onları. Bir taş ocağı açmak için arazinizi satın alacağım da, gidin bir bakın bakalım, kaç paradan satın alayım, diye değer ölçmeğe yolladım..." "Aman beyim, ne değeri olurmuş bu taşlı yamacın?" "Öyle demeyin... Ben Allah'tan korkarım. Sizin de çocuklarınız var. Hakkınız neyse, fazlasıyla ödemem gerek. Noter beye tapu belgelerinizi teslim edip verin vekâletinizi ki tapuhanedeki işleri yapıp bitirelim çabucak!"

On haneden dokuzu kuyruğa girip ellerindeki tapu belgelerini noter kâtibine teslim etmişti. Noter kâtibinin daktilosuyla bir şeyler yazıp bitirmesini beklemişler, sonra o yazılanların altında imzala denilen yerleri parmaklarını basarak imzalamışlar, Celal beyin önüne varıp teslim aldıkları tomar tomar banknotu pantolonlarının, ceketlerinin ceplerine sokuşturmuşlar, oralara sığmayanları ise gömleklerinin eteklerini pantolonlarının kemeriyle iyicene toparladıktan sonra koyunlarına sokuşturup evlerinin yolunu tutmuşlardı. Bu tören tamamlandığında Ali Elmas'ın kuyruğa girmediği fark edilmiş, buna şiddetle kızan beyefendiye, Ali Elmas'ın Bulanık Yetiştirme Yurdunda müstahdem olarak çalıştığı, köyde bulunmadığı için kuyruğa girmediği söylenerek kızgınlığının şiddeti biraz olsun hafifletilmişti.

Koskoca aşiret reisinin Kayaköy'lüleri bu şekilde ödüllendirmesi için Allah'a büyük bir hayır etmiş olmalıydılar. Buna dair rivayetler de muhtelifti. Buna da imam efendi; ki, kendisi köy muhtarının kardeşi Hüsrev'den başka birisi değildi, hemen o günkü ikindi namazında, "Hayır da, şer de Allah'tandır. Ahali aksatmadan camiye devam etmektedir ve de imal edilen peynirde hiç hile yapılmamaktadır. Elbet beyefendiyi araç ederekten ödüllendirir Allah..." diyerek kendince son noktayı koymuştu.

*

Asıl son noktayı ise Celal Kabaloğlu'nun abisinden yadigâr yeğeni Fiko koymuştu. Fiko, hemen o gece, uykuların en ağır olduğu saatlerde yirmi adamını silahlandırıp Kayaköy'e saldı. Yirmi adam ikişer kişilik gruplar halinde birer eve dalıp ev sakinlerini yediden yetmişe tekme tokatla, don fanila köy meydanında toparladılar.

Eşkiyabaşı, "Hamido ağamın selamı var ey köylüler," diyerek söze başladı. Hamido, Muş ovasında ne kadar köylü varsa, hepsinin bildiği, ama yüzünü görüp tanımadığı ünlü bir eşkiyaydı. "Duymuştur ki, arazinizi Kabal aşireti reisine satmışsınız. He?"

Köylüler, bu eşkiyanın Kabal aşiretiyle düşman olduğunu duyarlardı, bilirlerd. Hamido'nun, babasını öldürten Kabal aşireti ileri gelenlerinden intikam almak için dağa çıktığı, hatta onlarla bir çatışmasında tek gözünden vurulup tek göze kaldığı her tarafta bir efsane gibi anlatılırdı. Anlaşılan o ki, Kayaköylüler arazilerini Kabaloğlu'na satmakla Hamido'yu çok kızdırmışlardı. Muhtar boynunu bükerek eşkiyabaşını sakinleştirmek için kekeleyerek bir şeyler söylemeye çalıştı.

"Ağam, bilirsin ki kim kuvvetli ise biz onun kulu olmak ile mükellefiz. Kabaloğlu gelmiştir, gücünü getirmiştir dikmiştir karşımıza, bizi kulu etmiştir. Şimdi, silah Hamido ağamızdadır, şimdi onun kullarıyız... Hamido ağam derse ki satmayın ulen arazinizi, hemen yarından tizi yok ki, Kabaloğlu'na veririz paralarını alırsız tapularımızı."

Bu laflar eşkiya başını daha da kızdırmaktan başka bir işe yaramadı.

"Ulen, siz Kabaloğlu'nun karşısına dikilip al paranı, ver tapumu diyebilecek adam mısınız, deyyuslar! Deseniz de, o siktir olun gidin karşımdan deyince ne yaparsınız, he! Onu demeye Hamido ağam gibi dirayetli bir adam gerekir. Hamido ağam sizin namı hesabınıza Celal Kabaloğlu'na yollayacak paraları ve de tapularınızı alacak elinden. Haa, sonra da, bi daa araziyi o Kabaloğlu deyyusuna satmaya kalkışmayacaksınız, ona göre! Tamam mı ulen!"

Köylüler üzülünler mi sevinirler mi, bilemeden, minnetle eşkiyabaşının elini eteğini öpmeye

koyuldular.

“Tamam ağam, Hamido ağamız versin paraları alsın tapuları madem. Biz ant olsun ki bidaa Hamido ağamızın hasımlarına satmaya kalkışmayız arazimizi...”

“Tamam. Kuruşunu eksiltmeden getirin aldığınız paraları teslim edin bana bakim!”

Köylüler birer eşkıya nezaretinde evlerine dağılarak, evlerindeki tomarları getirip açılan bir çuvalın içine sıkıştırma tıktırma doldurdular.

“Kuruşunu eksiltmediniz inşallah! Kablođlu, Hamido ağama kuruşu eksik bunun deyip hakaret ederse, vallah gelir canınıza okur, ona göre haa!”

Herkes, “yok valla, hepisini teslim ettik,” diye uğuldadı.

Bu işlem bitip de, eşkıyalara gitmek üzere yol göründüğünde Kayaköylüler bu büyük belayı hiçbirinin burnu bile kanamadan savuşturmuş olmanın huzuruyla hemen orada, topluca, ikişer rekât şükür namazı kılıp, yarım kalan uykularını tamamlamak üzere evlerinin yolunu tuttular.

*